

EDITORIÁL

Aktuálne číslo časopisu *Musicologica Slovaca* z hľadiska obsahu nemá úzke monotematické zameranie. Prevláda v ňom však historická problematika riešená z rôznych uhlov pohľadu a na báze rôzne formulovaných tém, ukotvená v historickom období s ťažiskom na druhej polovici 19. a začiatku 20. storočia. Historický aspekt je predstavený v jednotlivých príspevkoch nielen v širokom zábere hudobne rozmanitého materiálu, ale aj metód jeho spracovania, vyhodnotenia a prezentácie. Väčšinu príspevkov spája práca s historickými prameňmi a ich interpretácia v širšom kontexte dobového hudobného života a sociálno-kultúrnych vzťahov.

Rubrika „Štúdie“ poskytla tentoraz priestor mladým autorom a autorkám. Uverejňujeme v nej práce doktorandov a postdoktorandiek zo Slovenska, Českej republiky a Poľska. Štúdie zasahujú do hudobnej histórie, organológie, etnomuzikológie a dejín hudobnej pedagogiky. Prinášajú obraz o šírke tém a o rôznych prístupoch k týmto témam, ktorými sa ich autori a autorky začleňujú do aktuálneho muzikologického bádania v stredoeurópskom priestore.

Úvodná štúdia sa venuje klavírnej hudbe v Čechách so zameraním na fenomén salónnej hudby. Približuje jej repertoár a sociálne funkcie, žánre a druhy hudobnej tvorby na pozadí dobovej spoločensko-kultúrnej situácie (Petr Venglař). Etnomuzikologicky zameraná štúdia o vojenských piesňach v tradičnom speve Slovákov v Srbsku sa opiera o repertoár z aktuálneho terénneho výskumu autorky, doplnený o staršie záznamy piesní pochádzajúce z 20. storočia. Na pozadí komparácie s piesňovým repertoárom z územia Slovenska sleduje premeny, ktorými tento tradičný piesňový žáner prechádzal v prostredí historickej enklávy za odlišných historických a sociálno-kultúrnych podmienok (Kristina Lomen). V nasledujúcom príspevku sa prelínajú aspekty kultúrnej histórie, hudobnej historiografie a organológie. Autorka sleduje tému výstavníctva priemyslu a remeselnej výroby v polovici 19. storočia v sliezskom mestskom centre na území Poľska vo vzťahu k prezentácii hudobných nástrojov. Venuje sa hudobným nástrojom ako výstavným exponátom a približuje ich výrobcov (Joanna Gul). Štúdia z dejín hudobnej pedagogiky sa zameriava na vznik a prvú etapu existencie učiteľského ústavu v Modre v období Rakúsko-uhorskej monarchie. Dokumentuje hudobné vzdelávanie a praktizovanie hudby za vymedzené obdobie, prináša profile hudobných pedagógov a hodnotí kvalitu hudobného vzdelávania v inštitúcii s významným postavením v hudobnej edukácii na území Slovenska (Erika Tavalýová).

Rubrika „Materiály“ dopĺňa historicky a historiograficky koncipované číslo časopisu témou z dejín zvukovej dokumentácie tradičnej hudby. Príspevok z oblasti historickej etnomuzikológie kompletizuje obraz o zbierke fonografických valcov slovenského etnografa Karola Antona Medveckého s prvými nahrávkami tradičnej hudby, realizovanými na území Slovenska začiatkom 20. storočia.

Hana Urbancová